

meljétek fel a li szeméiket, és lássátok meg a tartományokat:

mert megérték az aralásra. János 4,35.

Vallásos folyóirat.

Megjelenik minden hó elsején.

III. évfolyam.

Budapest, 1906. december 1-jén.

10. szám.

Az ember természete és sorsa.

VI.

ember teremtése.

Az anyag akkor változik formájában és színében, ha alkotó részeiben változás történik. Ezt világosan láthatjuk a vízről, amit mindennap használunk. Ez létezik mint jég, mint folyadék, és ha gőzzé válik, akkor mint egy láthatatlan óriás a legerősebb acél alkotásokat is képes szétvetni, úgy hogy ereje a vilámmal versenyezhet. Mindamellett csak egyféle anyagról van szó különböző alakban és összeállításban.

Egyik alakjában az anyag édes, másikban savanyú, vagy fehér mint a hó, vagy fekete mint a szén, majd erős, majd gyenge, egyszer lágy, mászor kemény, egyszer igen értékes és másszor más alakban értéktelen, mert pl. a gyémánt, amelynek oly nagy értéke van, és a fekete faszén ugyan egy anyagból: tiszta karbonból áll. Csak az a különbség, hogy az alkotó részek különbözőképpen vannak összerakva. A különbség a test és az úgynevezett szellem között is alig lehetne nagyobb.

Az anyagot lehet életre kelteni. Együnk például a búzaszemet. Ha a

magtárban állni hagyjuk, nem képes fejlődni. Vagy ha lisztet csinálunk belőle, akkor sem képes többé önálló fejlődést produkálni, mert élete meg lesz semmisítve. Hogyha azonban a földbe vetjük, akkor annak idejében kikel, fejlődik és az emberiség hasznára gyümölcsöt hoz. Mi okozza ezen nagy változást? Vajjon lehet-e mondani, hogy valami láthatatlan szellem működött volna benne? — Nem, hanem ez egy benne lakozó és az anyagtól elválaszthatatlan erő működése folytán történik. Ez a növényi élet, mely nélkül ez a föld egy puszta sivatag volna.

De ha feljebb tekintünk az élet lépcsőzetén, és a növényi életnél magasabb rendű állati életet vizsgáljuk, még csodálatra méltóbb dolgokat találunk az állatvilágban. A tojás, hogy egy egyszerű példával éljünk, csak egy bizonyos mennyiségű anyag, melyből azonban alkalmas körülmények között bizonyos idő alatt életteljes csirke fejlődik. Vajjon lehet-e azért állítani, hogy a csirkének láthatatlan szelleme van, mivelhogy mozog, lát, hall, érez és a veszedelem elől menekülni képes?! — Határozottan nem, hanem itt is élénk táruul az anyag szervezésének és csodálatos összeállításának működése.

Tagadják ugyan, hogy az állatoknak

éppoly halhatatlan lelkük vagy szellemük volna, mint az embernek és mégis milyen nagy lelki képességekkel bírnak az állatok is! Látnak, hallanak, éreznek, szaglálnak és ízlelnek mint az emberek. Félelmet, örömet és bátorságot tanúsítanak; emlékező tehetséggel bírnak és gondolkodnak is. Hogy ez mind csak ösztön volna, ezt hasztalan állítják a legelőrehaladtabb természetbuvárok tapasztalataival szemben.

De bár eddig csak az alsóbbrendű világot vizsgáltuk, már is szembeötlött annak a felfogásnak helytelensége, hogy az anyag nem tud gondolni. Az anyag az, amely lát, hall, érez stb. Eredeti formájában természetesen nem, de lehet úgy szervezni és összeállítani, hogy mindezekre képes legyen. Ez a tény nem is szorul különösebb bizonyításra. Ezek után vajjon helytelenség volna-e azt állítani, hogy a teremtő az emberi testben is úgy szervezte az anyagot, hogy az képes legyen a legtökéletesebb fizikai és szellemi munkára? Akik kétségbe vonják, hogy anyagot lehessen úgy alkotni, hogy annak gondolkodási képessége legyen, nagy következtetlenségbe esnek. Az anyag súlya, alakja, nagysága annak tulajdonságait képezik. De amennyiben ezt nem lehet mondani a szeretetről, reménységről, félelemtől, haragról és ezekhez hasonló lendületekről, ennél fogva azt mondják, hogy ezek nem az anyagtól, hanem egy független intelligenciától származnak. Úgy látszik, megfélemlenek arról, hogy az anyag szervezésének és működésének következményeit nem szabad magával az anyaggal összetévesztetni. Azért tesznek fel olyan kérdéseket, hogy pl. kerek-e a szeretet, a félelem, a gyűlölet stb.? Ezzel szemben mi is kérdezhettünk ezt a világosságra, a melegségre és hidegre nézve.

Hogy tekintélyes filozófusok valóban így gondolkodnak, annak megvilágítására idézzük Cook József következő szavait:

Midőn Caesar látta, hogy Brutus reá irányozza a tört, és midőn arcát betakarta Pompey szobra alatt, vajjon bánata kerek lehetett-e vagy négyszögletű? Midőn Lincoln egyetlen toll-

vonással négy millió abszolút szabaddított fel, elhatározásának alakja hoktagon vagy oktagon lehetett? Ezek a kérdésekkel csak azt akarom kimutatni, hogy azok a kifejezések, amelyek valamely anyag megjelölésére használnak, egyáltalában nem használhatók a gondolkodás tüneténekeinek és a lendületek megjelölésére. (Dunajai Biológiai, 224. old.)

Ugyan ezeket a kérdéseket lehet csupán az anyagra vonatkoztatni.

E pillanatban például a kutyákat írom, egy kutyát látok a szoborudvarában, mely egy sertés üldözött. A sertés erősen védi magát a talmas támadásokat intéző üldözője ellen, amely nagy hármával és ugatással visszaveri. Most azt kérdezem: kerek-e négyszögletes vagy lapos-e ezen állatok haragja? Itt anyag anyag ellen küzd.

Az anyag némely működési módja oly megmagyarázhatatlan, mint maga az anyag. A forróságot, a világosságot, a hideget, sőt még a villámot is, amelyről azt mondják a természetbuvárok, hogy egy titkosan működő erő, egy szerűen az anyag különböző állapota lehet nevezni, legalább is nem nyilatkozhatnának meg nélküle. Így a gondolkodás sem nyilatkozhatik meg az anyagtól függetlenül. Agy nélkül nem lehet gondolkodni. El sem lehet képzelni, hogy a gondolat magában létezhetne. Vajjon mihez lehetne azt hasonlítani? Azt állítják, hogy a belső ember az a szellemi lény, aki érezni, látni és hallani képes és olyan alakú és nagyságú mint a test, de láthatatlan, úgy hogy midőn valaki elveszti is például természetes lábát vagy kezét, mégis helyét marad az annak megfelelő szellemi rész. De annak bizonyosságául, hogy szellemi test, amely magától érez, lát és hall, nem létezik, kísérelje meg valaki szellemi lábát vagy kezét megütni, vagy tűvel megszúrni, miután a természetes tag már el van távolítva, hogy lássa mi lesz a következménye. *Absolut* semmi! és ez mutatja, hogy a képzelni szellemi test is — *semmi*, azaz nem is létezik.

Még egynehány kérdés. Milyen állapotban van vajjon ez a szellemi te-

midőn anyagot vesz magára? Milyen nagyságú? Van-e már teljesen kifejlődött és korlátozva lesz-e az őt környező világ? Miért nem mutatja már a fejlődött ember szellemi képességei, ha növekednek meg vannak a szellemi emberben? Hogyha pedig ezek a kérdések még meg nála, miért van ez? Miért nem teremti Isten ilyen állapotban? Miért ezt a szellemi testet beágyazta a anyagi testbe? Ha pedig a szellemi test csak a gyermek testi képességével és képességével bír, akkor a testtel együtt fejlődhetik és növekednek, akkor föltétlenül függ az anyagi testtől és az anyag minden változásához alkalmazkodni kénytelen. Hogy ez így van az elme fejlődésére nézve, bizonyítják már Pál apostol következő szavai is: »Mikor gyermek volnék, úgy szóltam mint gyermek, úgy gondolkodtam mint gyermek; úgy értem mint gyermek, minekutána pedig férjülvé lettem, elbogytam a gyermekhez illendő dolgoktól.« I Kor. 13, 11.

Midőntán ki van fejezve, hogy az értelem és a gondolkodási képesség a testtel növekedik vagy esökken. Növekedés midőn a test fejlődik, és esökken, midőn a test elgyengül; tehát alá van vetve minden anyagi változásnak. Így midőn a test szétbomlik, természetes következmény a gondolkodási tehetőség teljes megsemmisülése is. Azért foglalkozunk ezzel a tárggyal és azért fejtegetjük ezt ilyen formában, hogy a modern theológusok felfogását megvilágítsuk. És saját állításaikból láthatjuk, hogy reménytelenül keresnek kibontakozást a legzavarosabb ellentmondások ködéből. Hogyha ellenben azon nézetet fogadjuk el, hogy a lelki erők egyszerűen az emberi test magasabb szervezésének szüleményei, akkor világos és érthető lesz mindez és megmarad a maga egyszerűségében. Egy további fejezetben a szellemi erő keletkezését fogjuk fejtegetni és ezzel kapcsolatban a tárgyra is még bővebben visszatérünk.

S. U. után.

H. J. F.

A biblia és a bűnös.

— Egy párbeszéd. —

»Úgy szóljatok és úgy cselekedjete, úgymint kik megítéltettek a szabadságnak törvénye által.« Jak. 2, 12.

A biblia: »Ezt mondja az Úr: Őrizzétek meg az ítéletet és cselekedjetek igazságot.« Ésaías 56, 1.

A bűnös: »En azt hiszem, senkit nem bántottam meg és így nincs is szükségem ilyen jámbor beszédekre.«

A biblia: »Vagyon oly út, mely láttatik igaznak az ember szeme előtt, melynek vége a halálnak úta.« Péld. 16, 25.

A bűnös: »Meggyőződéseim szerint ha az ember jót cselekszik és a templomba is rendszeren eljár és imádkozik, akkor meg van elégedve az Isten.«

A biblia: »De mi mindnyájan olyanok vagyunk mint a tisztátalan, és mint a megfertéztetett ruha minden mi igazságunk.« Ésaías 64, 6. »Nem minden, aki ezt mondja nekem: Uram! Uram! megyen be mennyországba, hanem aki cselekszi az én mennyei Atyámnak akaratját.« Máté 7, 21.

A bűnös: »Hogyan cselekedhetem Isten akaratját?«

A biblia: »Óh ember, megmondotta neked az Isten, mi legyen a jó — hogy igazságot cselekedjél, szeressed az irgalmasságot és hogy megalázzad magadat.« Mik. 6, 8.

A bűnös: »Kevés ember van, aki ezt a dolgot oly komolyan veszi mint én.«

A biblia: »Mert mondom nektek, hogyha a ti igazságtok feljebb nem bővölködendik az írástudók és farizeusok igazságoknál, semmiképpen nem mehetek be a mennyeknek országába.« Máté 5, 20.

A bűnös: »De ha éppen annyit teszek, amennyit magamtól tehetek?«

A biblia: »A beszéd, melyet én szóltam: az itéli meg azt amaz utolsó napon.« Ján. 12, 48.

A bűnös: »Hát én is hiszem azt, ami a szentírásban van, és igyekszem is aszerint cselekedni.«

A biblia: »Mert valaki az egész törvényt megtartandja, vátkezendik pedig

egy dologban, az egész törvénynek megtartásában bűnös. » Jak. 2, 10.

A bűnös: »Miből áll a törvény?»

A biblia: »Szeressed a te Uradat, Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből és teljes elmédből, és a felebarátodat mint te magadat.» Máté 22, 37. 39.

A bűnös: »Én azt gondoltam, hogy Krisztus a törvényt az ő eljövetele által eltörölte.»

A biblia: »Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek eltörlésére.» Máté 5, 17.

A bűnös: »Én a törvényt igyekszem megtartani, csak a szombattal nem törődöm, mert nézetem szerint mindegy, akármelyik napot tart az ember.»

A biblia: »Mert mondom néktek, hogy míg az ég és a föld elmúlik, egy kis jóta vagy egy pontoska el nem múlik a törvényben.» Máté 5, 18. »Az én nyelvem énekli a te beszédedet, mert minden te parancsolatid igazak.» Zsolt. 119, 172.

Hogyha minden parancsolat igaz, akkor úgy van a negyedik parancsolattal is.

A bűnös: »Én sok jót teszek mindenkiel szemben.»

A biblia: »Nincsen ki jót cselekednék, nincsen csak egy is.» Róm. 3, 12.

A bűnös: »Csak nem akarod azt mondani, hogy minden cselekedetem gonosz volna?»

A biblia: »Valami pedig hiből nincsen, bűn az.» Róm. 14, 23. »Vallják ugyan, hogy az Istent tudják, de cselekedettel tagadják, mivelhogy utálatosak, hitetlenek és minden jó cselekedetre nézve megvetettek.» Titus 1, 16.

A bűnös: »Mégis reményelem, hogy az Isten kegyelmes lesz nekem.»

A biblia: »Jehova erős, irgalmas és kegyelmes Isten, késedolmas a haragra, nagy irgalmasságú; elvészti a hamisságot és a bűnöst büntetés nélkül nem hagyja.» 2 Móz. 34, 6. 7.

A bűnös: »Mit tegyek hát, hogy el ne vesszek?»

A biblia: »Bánjátok meg azért és térjete meg, hogy töröltessenek el a ti hűneitek.» Ap. esel. 3, 19.

A bűnös: »Úgy látom, hogy szívennek és gondolataimnak meg kell

változniok, hogy képes legyek Ist követni.»

A biblia: »Ha hamisság volna az én szívemben, megvetett volna az Úr.» Zsolt.

A bűnös: »Érzem azt, hogy azt hiszem, még nem a megtérésre.»

A biblia: »A szent Ma, ha az ő szavát hallgatjátok, ne keményítsétek a Zsid. 3, 7. 8.

A bűnös: »Hát én nemsokára, lehet hogy ma

A biblia: »Ne dicsekedj napi napról: mert nem tudod a nap tereád.» Péld. 27, 1.

A bűnös: »Mit tegyek tehát meg?»

A biblia: »Békéljete meg az Istennel.» 2 Kor. 5, 20.

A bűnös: »Én nem haragszom reá.»

A biblia: »A testnek bölcsessége ellensége Istennek.» Róm. 8, 7.

A bűnös: »De mi csoda az igaz megtérés?»

A biblia: »Vesséte el az összes minden álnokságotokat, mellyel megvetéteket, és szerezzete magatoknak új szívet és új lelket: és miért nem térjete meg, oh Izrael háza? Ezek.

„Jobb adni mint venni.“

Egy szép júniusi reggelen egy ember haladt fölfelé a hegyen és egy tíz éves kis leánnyal találkozik, ki vállán egy nyaláb száraz rőzsét, kezében pedig arca pirosságával versenyző eper-osokrot vitt. »Kinek lesz ez a szép esokor, gyermekem?» kérdi őt az utas. »Kis növéremnek.» »Miért nem eszed meg azt az epret, oly meleg van, felüdítene.» »Óh nem, uram: növérem oly boldog, mikor viszem neki, hogy nehezemre esne, elrontani az örömét. Hát te nem szereted az epret?» »Óh igen, de mikor növéremet epret enni látom, azt hiszem, hogy nem szeretem.»

Gyönyörű magyarázata ez az Üdvözítő emé szavainak, hogy: *Jobb adni mint venni.*

R. A.

Bizonyságtételek a gyülekezetek részére.

White E. G.-ről.

Folytatás.

Fogadatlán megkülönböztetés.

„Ebben való tartózkodásom al-
gát az Úr megjelent nekem éjjel
szavakkal bátorított azon
szólására, amelyet ő bízott
már azelőtt is több-
szám. Azokra vonatkozólag,
világosságot visszautasi-
mondotta: „Nem téged,
nem vetették meg a bizony-
megvetése által.”

„Milyen viszonyok jönnek
re a gyülekezetekben, ha meg lesz
engedtetve, hogy minden engedetlen és
önfejű saját útját akadálytalanul kö-
vesse? Hogyan lehetne akkor ezeken
segíteni? Milyen eszközöket lehetne
használni? Hogyan tarthatja az Úr az
gyülekezetét rendben? Nézetkülömb-
és gyakran fordulnak elő, és a
gyülekezeteket a hittől elszakadók meg-
székelnek. Midőn küzdelmek és meg-
határozott támadnak, akkor a felek
között mindenki igényt tart
az igazságra és azt hiszi, hogy jó lelki-
ismeretű ragaszkodhatik a maga néze-
téhez, s így nem hajlandók az olyanok-
tól oktatást elfogadni, kik már régen
hordják a munkának terhét és akikről
megtudhatják, hogy Istentől vannak
vezetve. A világosság küldve lett, hogy
a sötétséget eloszlassa, de a büszke
szív nem engedte az igazság elfogadását
és inkább a sötétséghez ragaszkodott.
Isten tanácsát megvetették, mivel saját
nézeteikkel és terveikkel nem egyezett
meg és jellemük romlottságát nem tá-
mogatta. Isten lelkének munkálkodása,
amely őket, ha elfogadnák, helyre hozná,
nem úgy történik, ahogyan ők szeretnék.
Az Istentől származó világosságot nem
tekintik világosságnak és így a sötét-
ségben járnak. Azt vélik, hogy nem
lehet többet bízni azokban, kik hosszú
idő óta tanulnak már az Úrtól és egy-
külön munkát végeznek — mint akár-
milyen más egyénben. Vajjon Isten
terve az, hogy így cselekedjenek, vagy

az igazság ellenségének munkája? Hisz
ő az, aki a lelkeket a sötétségben
akarja tartani és csalásaival annyira
behálozni, hogy minden eszköz hatás-
talanná váljék, amelyet Isten az ő gyü-
lekezetének javára és gyarapodására
adott.

Isten a világtörténelem minden ide-
jében figyelmeztette és útbá igazította
az ő népét. Az önző farizéusok a Krisztus
idejében adott intéseket visszautasították,
mert azt tartották, hogy nincs szükségük
rája. Azért nem fogadták el az Isten
szolgái által adott ígét, mert az ő ter-
mészetes indulataikkal nem egyezett.
Ha az Úr a mai időben élő farizéusok
részére látásokat adná, és önteltségüket,
önzésüket és jellemük számtalan fogyat-
kozásait szemük elé állítaná, akkor ma
épp úgy fellázadnának mint azok, kikhez
Krisztus személyesen szólt.

Hogyha az ilyen egyének nem alázzák
meg magukat Isten előtt, és Sátán sú-
gallatainak tovább is engednek, akkor
a kételkedés és hitetlenség lelke annyira
körülveszi őket, hogy nem lesznek ké-
pesek többé már semmit sem az igazi
világosságában látni. A szívükbe elvetett
kételkedés magva dús gyümölcsöket fog
teremni. Olyan igazságokat fognak két-
ségbe vonni, amelyek azokat boldogakká
tettek, kik magukat a hitetlenkedésben
nem nevelték. Akik azt gyakorolják,
hogy mindenben kételkedjenek, és fele-
barátaik szívébe a kételkedés magját
elhintsek, az olyanok mindig fognak
bőséges alkalmat találni a kételkedésre.
Mindent kétségbe vonnak és kifogásolnak,
ami az Úr munkájának fejlődésében
megnyilvánul. Kritizálják mások állás-
pontját, kritizálják a munkának minden
ágát, ha mindjárt nincs is semmi részük
benne. „De addig,” mondá az angyal,
„táplálkoznak mások hibán, míg Krisztus
leteszi főpapi ruháját a mennyei szentek
szentében és felvévén a bosszúállás öl-
tözetét, eljő, hogy megbüntesse őket.
Az ilyenek nem vehetnek részt a bármely
menyegzőjében, mert annyira megrom-
lottak, hogy képesek lennének még tabán
az Isten országában terített asztalt is
kritizálni.

Folytatás következik.

A missió köréből.

Moffat és Afrikaner.

Moffat Róbert élete és tapasztalatai Afrikában igen szép bizonyítást tesznek az újjászületés csodáiról. Ez a missionárius rokonszenvvel foglalkozott Afrika fekete fiaival s azt találta, hogy a legmélyebben süllyedtekre is hatással volt az evangélium, sőt a vadak maguk is elismerték, hogy az evangélium átalakító erővel bír. Egy bennszülött főnökről érdekes esetet beszél el. Ez vad, kegyetlen ember volt, aki a missionáriusokat gyűlölte. Mégis midőn egy alkalommal kutyája egy zsoltár-könyvet széttépett és felfalt a puha juhbőr miatt, amelybe az kötve volt — oda nyilatkozott, hogy a kutya ezentúl hasznavehetetlen lesz, nem fog többé sem megharapni, sem széjjeltépní senkit, mert egy keresztyén könyvet nyelt le.

Moffat, az istenfélő, alázatos missionárius addig prédikált és tanította a háborús becsuánokat, míg buzogányaikat és késeiket felretették és az íjak, nyílak és lándzsák helyett földmívelési eszközöket vettek elő. E vad néppel történt változásról sokat beszéltek. Oly esodálatos volt ez, hogy más törzsek természetfölötti varázslatnak tartottak, mert nem voltak képesek eltalálni semmit, ami a becsuánokat a háborúk, rablás és ölés felhagyására bírta volna.

Moffat különösen egy Afrikaner nevű főnökre lett figyelmessé tőve, kinek a neve is már rémüléssel töltötte be az országot. Nehányan azt jósolták, hogy ez a szörnyeteg meg fogja emi őt, mások pedig biztosra vették, hogy megüli és koponyáját ivó-edénynek, bőrét pedig dobőrnek fogja felhasználni. A vitéz missionárius azonban dacára e bajjósolatú jövendöléseknek elment e vad főnök kraáljába egy Ebner nevű missionárius társa kíséretében, aki azonban nem valami nagy kegyben állott Afrikaner udvarában, azért nemsokára menekülnie is kellett és Moffatot egyedül hagyta ott e vérszomjas és vad nép között. De az Isten felruházta szolgálját egészséges értelemmel, hatalommal és azzal a szeretettel, amely rettegést nem

ismer. Bátran tette lábát Afrikaner országába és nyugodtan elkezdte ott munkáját. Iskolát nyitott, elkezdett meghatározott időben istenítiszteleteket tartani. Kiválóan kellemes és kedves ember volt és a nép közt nagy szeretet-önmegtagadó és folytonos szeretet-életet élt. Afrikaner volt, aki meggyőzt; a vad harcos elhagyta magát egy kis gyermek. Ez ez a nagy változás valóságos erkölcsöként Farkashoz hasonló rablás, a vad vadúsága, párdúchoz hasonló helyet csináltak olyan helyre, amilyen egy borjúnak vagy szarvas sajátságára. Míg azelőtt az emberek és becsuánya, hogy raboljon, hogy embereit egyik rablásról és a szakoskodásról a másikra vezesse, most csak egy dologgal lett telve élete — Isten és missionáriusai iránti buzgalommal. Moffatnak házat épített, teheneket ajándékozott neki, rendes és alázatos imádó lett, nagyon szomorkodott elmúlt élete fölött és naponta tanulmányozta Isten igéjét. Ahhoz, aki Jézushoz vezette őt, nem tudott eléggé hálás lenni. Midőn Moffat nehéz lázbetegséggel esett, ő ápolta őt; s midőn Capetownba kellett neki mennie, elkísérte őt, ámbe tudta, hogy díj volt kitűzve fejére, mert ő egy általános lázadó és nyílt ellenség volt. Nem lehet esodálni tehát, hogy midőn Cap Colonyba jött, az emberek bámultak azon a nagy változáson, amelyen keresztülment. Ez esodálatosabb volt, mint mikor Saulus, a fő-üldöző, hirtelen Pál apostollá vált.

Moffat azt mondta, hogy az egész e nép között való tartózkodási idő alatt egyszer sem volt alkalma, Afrikanerrel elégedetlennek lenni, és panaszra sohasem adott okot; sőt hibái is az erény szolgálatában álltak. Az egész 600 angol mértföldnyi hosszú út Capetownig, ahová Moffattal ment, oly országon vezetett keresztül, amelyet e rabló és népe egészen elpusztított. A hollandi lakosok nem tudták megérteni, hogy ez ember igazán Afrikaner legyen, és az egyik összezsapta kezeit és így kiáltott fel: »Ez a nyvadik világesoda! Nagy Isten, milyen esodája ez a te hatalmadnak és kegyelmednek!»

ly sokáig minden nélkül
most épp olyan hajlandó
vérét Krisztusé odaadni.
hogy meg kell halnia,
vatta embereit és intette
egykor Mózes és Jósué in-
raelitákat: »Nem vagyunk
akik egykor voltunk, vad-
nem olyan emberek vagyunk,
hogy az evangélium által
Cselekedjünk is eszerint.«

„E
ndhatatlan gyöngédséggel és
tanácsolta nekik, hogy
emberrel éljenek békességben,
alkudozásba ne bocsátkoz-

IV. év

nak keresztényen vezető tanácsa nélkül,
nap hűségesen tartsanak össze és
minden missionárust, mint Isten kül-
döttét, barátságosan fogadják; azután
mindenkinek bűcsúáldását adta. Utolsó
vallomása még a pogány-apostol ajkaira
is méltó lett volna: »Érzem, hogy én
Istent szeretem és hogy ő sokat tett
érttem méltatlanságom dacára. Előbbi
szóval vérrrel be volt moeskolva, de
Krisztus bocsánatot hozott nekem
és örökké élni fogok. Legyetek
ne essetek vissza abba bűnbe,
amely titeket oly sokszor vezettelek;
hiszen megígértétek az Istent és ő talál-
ta meg magát és vezetni fog titeket.«
Ezeket a szavakkal halt meg Afrikaner,
akinek élete egy szép bizonyítéka annak,
hogy az evangélium Isten ereje a bű-
nösök boldogítására.

† Pierson T. Arthur.

ságokról, bálokról, új divatról és új
ételekről. Mit csináljon? Úgy-e bár, az
»illem« és »udvariasság« azt követelte,
hogy a háziasszony körülbelül követ-
kezőképpen fogadta volna vendégét:
»Mily nagyon örvendek! Miért nem jött
már hamarabb! Nagyon szép, hogy
egyszer már engemet is meglátogat!
Tessék helyet foglalni! Úgy-e, itt marad
a kávéhoz?« stb. stb.

De nem így cselekedett a mi házi-
asszonyunk, hanem azt mondta, midőn
a szomszédné a legfrisebb pletykáival
kész volt: »Bocsánatot kérek. Az ön
beszéde sehogysem illik ahhoz, ami az
én szívemben van. Jobbat akarok önnek
mondani. Látja, itt a bibliámban Luk.
15. részében éppen a tékozló fiúról szóló
történetet olvastam és szívem nagyon
elérzékenyült az én Megváltóm végtelen
szeretetétől, aki rajtam is könyörült az
ő nagy irgalmassága szerint. Kérem,
engedje meg, hogy ezt a részt önnek
is elolvassam.

Most a szomszédasszonynak és jó
barátnőnek lett egyszerre kevés az ideje.
»Óh, kérem! Csak akartam megnézni,
hogy van, és nagyon örvendek, hogy
jó egészségben találtam, de mindjárt
mennem kell, nincs egy pernyi időm
sem több.« És gyorsan elbúcsúzott. Mit
gondoltok, vajjon tett-e nemsókára újból
látogatást?

Úgy van az a gonosz vágvakkal és
gondolatokkal is; aki nem kínálja őket
teával vagy kávéval, vagy bort és süte-
ményt nem ad nekik, aki nem eteti őket
és társalkodik velük, kiváltképpen, aki
az Isten drága ígését eléjükbe rakja és
nekik az Úr hűségéről és kegyelméről
szól és a saját szívének bűneiről és
nyomorúságáról, attól úgy elmennek,
mint ez a szomszédasszony, és ha néha
a társalkodást keresik is, mind ritkábban
és ritkábban jönnek, mert jobban sze-
retnek oda vonulni, ahol szívesebben
fogadják őket és velük még hét más
szellemet.

A családi körben.

Egy gonosz látogatás.

Egy nő szobájában ült kézi munkája
mellett és előtte a nyitott biblia feküdt.
Éppen egy pihenő órája volt és azt arra
használta fel, hogy Isten ígésében ol-
vasott. Nagy háztartásánál a esendes
órák ritkák voltak és ezeket ki kellett
használnia. Azért nagyon örült, hogy
egyszer lelkéről is gondoskodhatott.
Egyszerre látogatás jön. A szomszédné.
Alig, hogy a szobába lép, már elkezd
szaporán beszélni mindenféle újságokról,
éljegyésekről, látogatásokról, tánemulat-

— A higgadt megfontoltság jellemre-
mutat, a fecsegés léhaságra, üresfejű-
ségre.

Férj és feleség.

Csúcsai úr és felesége együtt ásták fel és ültették be kis kertjüket. Egy ágy üresen maradván, a férj, hogy feleségének örömet szerezzen, abba titokban salátát vetett. Másnap feleségének is eszébe jutott az üres ágy, fogta magát és babot ültetett bele. Minden nap külön-külön mentek az ágyhoz gyomlálni, és így egymás munkájáról tudomást nem szereztek. Az asszony a salátát gyomnak tartotta és kitépte, a férj pedig a babot, és eképpen sem a férjnek salátája, sem az asszonynak bab nem teremhetett. Ilyesmi uaponta nem egyszer, de számtalanszor megtörténik, nem ugyan a káposztás kertben, hanem a családi nevelés kertjében, ha atya és anya egyvetéres nélkül cselekedeznek, és így az egyik azt tépi ki, amit a másik elvetett.

Reifschneider K. A.

Egészség és mértékletesség.

A csomó az oldalán.

Egy az ő részegségéről híres ember egy hitszónok által arra lett vezetve, hogy a mértékletesség fogadalmát aláírja, de csak úgy, ahogy neki tetszett. És így írta: Én fogadom, hogy egy évig nem fogok semmiféle szeszes italt használni, de csak kevesen hitték, hogy ő ezt be fogja tartani. Egy évvel később újból megjelent a mértékletesség körében és tényleg megtartotta fogadalmát, mert nem ivott semmiféle szeszes italt. Egy pár nappal azután meglátogatta a koresmárost, aki nagyon szívesen fogadta őt az ő régi koresmájában. «Óh, koresmáros úr — mondta az ember látszólagos fájdalomak közt — nekem olyan nagy csomóm van a bal oldalomon.

«Az attól jön, hogy ön félbehagyott az itallal,» mondta a koresmáros, nem is fog már sokáig élni, ha a mértékletességhez tovább is ragaszkodik.

«Vajjon megszabadít az ivás engem ettől a csomótól?»

«Igen, de ha nem fog inni, akkor nemsokára a jobb oldalán is fog kapni

egy csomót. Jöjjön együtt és azzal a koresmáros arca azzal a linkát töltött.

«Nem,» válaszolt. «Én most nem iszom italtól való tartozkól. Csak egy csomót kapok a jobb oldalán, egyik még nem olyan szavakkal kivette a szerszényt tele pénzzel, és elment, és eltávozott, és hagyta az ő saját gon-

A haj ápolása.

A haj különböző kimélettel rendelkezik, és van kitéve. Éles fésűkkel szántva a fejbőr érzékeny gyökerét, mi ró hajfenéső-rombolják össze táplálkozási talaját forró vas sorvasztja el a gyökereit, szárítja ki és teszi törékennyé a haját, s végre a fodrozás végkép tönkre silányítja. Ha meggondoljuk még, mily kevés ember tisztítja gondosan a fejbőrt izzadságtól, portól és zsírtól, és az esodának tűnik fel, hogy van néhány ember, akiknek általában még a hajjal is. A haj ápolásának alapelve a rendszeres és észszerű hajmosás. Legjobb az, ha aszerint, amint zsíros vagy száraz a hajunk van, minden két hétben vagy minden hónapban mosni langyos esővízben és némi tiszta szappannal.

„AZ ARATÓ“

havi folyóirat.

Nyomtatja és kiadja:

A vallásos iratok nemzetközi kiadóhivatala
Hamburgban.

Felölös szerkesztő: Huenergardt János F.

Előfizetési ára:

Egy egész évre	K 1.80
Egy fél évre	— .90
Egyes példányok	— .15
Külföldre, egy egész évre	2.50

Előfizetések

Huenergardt János F., Rákosszentmihály,
Rákóczy-utca 17. sz.

címre küldendők.